

דו"ח התצפית הישראלית על רצח נשים* (1.1.2024 – 31.12.24)

תדירות: בשנת 2024 נרצחו 23 נשים בישראל, מעל גיל 18, על רקע מגדרי ("פמיסייד"), מתוך סך הכל 42 נשים שנרצחו, כלומר 1.9 נשים נרצחו בממוצע בחודש, זהה לממוצע אשתקד.

פמיסייד: מוגדר כרצח נשים על ידי גברים בגלל היותן נשים. הגדרה זו כוללת מספר דפוסים: "רצח על כבוד המשפחה", מטריסייד (רצח אם) ורצח ע"י בן זוג או בני משפחה, ואינה כוללת מקרי רצח נשים על רקע לאומי, תאונה או רשלנות.

ממצאים מרכזיים:

- שיעור רצח נשים שמוגדר כפמיסייד לא עלה משנה שעברה.
- לרוב הנרצחת הכירה את הרוצח שהיה מאותו מגזר.
- כלי הרצח הוא בד"כ סכין ולא אקדח.
- בחמישית מהמקרים הייתה פנייה מוקדמת לרשויות.
- יש פער בין הנתונים של משטרת ישראל לבין הנתונים שנאספו ע"י התצפית.**
- במגזר הערבי יש ירידה של 4% במספר הרציחות באופן כללי מאשתקד כאשר 7.8% הן נשים. 10 נשים ערביות נרצחו על רקע מגדרי ("פמיסייד") ו-11 נרצחו על רקע פלילי.
- אחוזי הפענוח של תיקי רצח של נשים בחברה הערבית נמוך בהרבה מהאחוזים בקרב האוכלוסייה היהודית.

חלוקת מקרי פמיסייד לפי זהות אתנית של הקורבן (N = 23)

זהות אתנית של הקורבן והרוצח: עשר (43%) מהנרצחות היו מהמגזר הערבי (כולל בדואיות ואחת מהעדה הדרוזית), אשר מהווה 21% מהאוכלוסייה הכללית, ואחת עשרה (47.8%) היו יהודיות. שתיים היו בעלות אזרחות זרה. זהותה האתנית של הנרצחת הייתה לזו של הרוצח או החשוד למעט במקרי האזרחיות הזרות שעסקו ביחסי שירות ונרצחו על ידי יהודים.

זיקה משפחתית לרוצח: ברוב המוחלט של המקרים הקורבן הכירה את הרוצח או החשוד כאשר רוב החשודים (56.5%) היו בעלים או בני זוג. במקרים אחרים, הרוצחים או החשודים ברצח היו חברי משפחה כגון אחים או בנים. בעשרה מקרים (43.4%) של פמיסייד הרוצחים הודו או הואשמו במעשיהם. בשאר המקרים הוטל צו איסור פרסום על פרטי החקירה, או זהותו של הרוצח טרם נקבעה.

גיל הקורבנות והרוצח: גיל הנרצחות הממוצע הינו 42.2 שנים. הנרצחת הצעירה ביותר הייתה בת 24 בעוד שהמבוגרת ביותר הייתה בת 72. הגיל הממוצע של הרוצח (כאשר ידועה זהותו) הינו 42.7. גילו של החשוד הצעיר ביותר הוא 19 וגילו של המבוגר ביותר 83.

כלי הרצח: כמעט מחצית ממקרי הרצח בוצעו על ידי סכין. שלושה מקרים בלבד (14%) בוצעו על ידי אקדח. שאר המקרים, שחלקם לא פוענחו, בוצעו על ידי חניקה, אלימות, פטיש, שריפה, או דריסה.

היכרות של הרשויות: בחמישה מקרים בלבד הייתה לנרצחת היכרות מוקדמת עם המשטרה. במקרים אחרים, הרוצח היה מוכר לרשויות עם עבר פלילי או מחלות נפש.

רצח נשים במגזר הערבי על רקע פלילי

לראשונה, התצפית מדווחת על רציחות של נשים ערביות שאולי מציגות מגמה חדשה של מקרים שלא נמצאים תחת ההגדרה של פמיסייד. הרציחות הם אינם על רקע "כבוד המשפחה" וכדומה, אך יש השערה כי הנשים נרצחו בגלל שהיו "נכס" של גברים ע"י חברי כנופיות שונות.

בחמשת השנים האחרונות ישנה עלייה במוצע ברמת האלימות שמסתיימת ברצח במגזר הערבי לעומת השנים הקודמות. בשנה הנוכחית אין עלייה מאשקד. הרוב הניכר של הרציחות הם של גברים והמיעוט הן נשים. לפי "יוזמות אברהם" נכון להיום, נרצחו 230 ערבים מתחילת השנה, מתוכם 20 נשים, כאשר 18 היו מעל גיל 18, דהיינו 7.8% מכלל הרציחות במגזר הערבי. לפי הנתונים שנאספו ע"י התצפית, 21 נשים נרצחו השנה מהמגזר הערבי, רובן בדואיות. 10 מהמקרים הוגדרו כ"פמיסייד" מכיוון שנרצחו ע"י בני זוג או חברי משפחה לרוב ע"י דקירה, ועוד 11 נרצחו באירועים פלילים, לרוב ע"י אקדח. לעתים הזהות של הרצח אינה ידועה כי הנשים נורו ע"י שכירים, ירי תועה או השלכת רימון.

השוואה עם נתוני משטרת ישראל: קיים פער של 22% בין נתוני משטרת ישראל לבין נתוני התצפית. ** לפי נתוני המשטרה שהוצגו לתצפית מכח חוק חופש המידע, נכון ל-25 בנובמבר 2024, היו 29 מקרי רצח נשים בישראל - 9 מהנרצחות היו יהודיות, 18 ערביות, ו-2 עם אזרחות זרה - לעומת 37 מקרי רצח שתועדו ע"י התצפית עד לתאריך זה.

פענוח: שיעור פענוח תיקי רצח נשים בחברה הערבית נמוך יותר מפענוח בקרב האוכלוסייה היהודית. לפי נתוני המשטרה, ב-17% מהמקרים שתועדו כרצח, הוגשו בהם כתב אישום, לעומת 56% אצל יהודים.

לפרטים נוספים: ניתן ליצור קשר במייל: iof@mail.huji.ac.il

Shalva.weil@mail.huji.ac.il

052-2523553

מייסדת ומנהלת התצפית: פרופ' שלוה וייל, חוקרת ראשית, ביה"ס לחינוך ע"ש סימור פוקס, האוניברסיטה העברית בירושלים.

+++++

*התצפית הישראלית על רצח נשים <https://www.israelfemicide.or>, שהוקמה בשנת 2020, אוספת נתונים על רצח נשים בישראל ומעבדת אותם באופן אובייקטיבי ונטול אינטרסים. מסד הנתונים בדו"ח נבנה מתוך מעקב רציף אחר דיווחים באתרי חדשות מקומיים וארציים, שימוש בהתראות גוגל, ראיונות והצלבה עם מאגרי נתונים אחרים, כולל נתוני משטרת ישראל, וראיונות עם עורכי דין, ומשפחות של נרצחות. התצפית מוציאה לאור פרסומים ויוזמת בדיקת נושאים הקשורים לרצח נשים. מדי שנה היא מוציאה דו"ח שמתעד מקרי פמיסייד בשנה קלנדרית אחת מתחילת השנה ועד סופה אשר מופץ בשלוש שפות: אנגלית, עברית וערבית.

** נכון להיום, בקשתנו להשוואת הנתונים לפי רשימה שמית לא נענתה.